

Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar
Egészségtudományi Doktori Iskola

Doktori Iskolavezető: Prof. Dr. Kiss István

Programvezető: Prof. Dr. Rétsági Erzsébet

Témavezető: Prof. Dr. Ihász Ferenc

Pszichofiziológiai elemek vizsgálata technikai sportban szereplő,
utánpótláskorú sportolók körében

Doktori (Ph.D.) értekezéshez

Kerner László

Pécs, 2024

BEVEZETÉS

A motorkerékpársport világszerte népszerű, jelenleg hat kontinens 118 nemzeti motoros szövetsége tartozik a Nemzetközi Motorkerékpáros Szövetséghez (FIM), (köztük a Magyar Motorsport Szövetség (MAMS), amelyet a Nemzetközi Olimpiai Bizottság a motorkerékpársport egyedüli illetékes hatóságaként ismer el. Hét különböző szakágban (gyorsasági, motocross – supercross és supermoto, triál, enduro, tereprali, salakmotor, és E-bike) szerveznek versenyeket helyi, nemzeti és nemzetközi szinten (FIM, 2023).

Doktori dolgozatom témaválasztása is a technikai sporttal kapcsolatos, mivel az elmúlt 30 évben a motorsportban tevékenykedtem számos területen. Kutatómunkáim során antropometriai-, fiziológiás-, pulzusszám mintázat elemzések találhatók serdülő- és felnőtt korú motorkerékpár versenyzők körében; a motocrossozók élettani és kognitív tulajdonságainak vizsgálata versenyterhelés folyamán; az ügyességi terepmotorkerékpározás terhelésélettani sajátosságai versenyterhelés hatására; illetve Superenduro GP világversenyek terhelésélettani vonatkozásai.

A motocross olyan motorkerékpáros terepverseny, ahol a teljesítményt általában a versenyző, a motorkerékpár, és a környezet kölcsönhatásaiként összegezzük. Ebben a sportágban is jelentős mértékű fiziológiás, mechanikai és pszichológiai hatás éri a versenyzőket. A motocross pályán a sportolót érő külső és belső erőhatások során komoly koncentráció, alacsony reakcióidő, gyors reflexek és feladatfelismerés, valamint jelentős fizikai és mentális állóképesség is szükséges az eredményes versenyzéshez, tehát a legmodernebb motorkerékpáros technika megléte mellett különösen meghatározó a sportoló egyéni teljesítménye (D'Artibale et al, 2017; D'Artibale et al., 2018).

Az doktori értekezéssel az volt a célom, hogy a szakterületemen megszerzett és alkalmazott tudással, kutatással hozzájáruljak a magyar motorsport további fejlődéséhez, illetve további gondolkodásra alkalmas irányokat mutassak be a sportág hazai szereplői számára.

CÉLKITŰZÉSEK

Az értekezés célja, hogy leírja és összehasonlítsa a laboratóriumi és verseny körülmények között mért antropometriai és fiziológiás (keringési-anyagcsere), felső- és alsóvégtag izomerejének jellemzőit, azok különbségeit a nemzetközi ranglistán jegyzett, és a korosztályukban hazai versenyeken sikeres, serdülőkorú, fiú MX versenyzők között. Célja továbbá, elemezni a verseny közben rögzített pulzusszámot (HR), sebességet (V) és a kádenciát – a motorozás közben a talaj és a motor együttes mozgásainak követését (K), azok mintázatát, mint a lehetséges eredményesség jellemzőit. A doktori dolgozat vizsgálja továbbá a versenyzők affektív szorongással kapcsolatos jellemzőit (élvezet, feszültség, irányítás és a stresszkeltő hatást a verseny előtt, után).

A célkitűzéseink megvalósításához az alábbi kérdések megválaszolásával kívánunk eljutni:

A közel azonos kronológiai korral rendelkező gyermekek alkati és testösszetétel jellemzőinek különbözősége befolyásolja-e az eredményes versenyzést kora serdülőkorban?

Hasonló kérdést szükséges megfogalmazni a fiziológiás különbségekkel kapcsolatban, ha/és amennyiben létezik különbség a két csoport között. Nevezetesen befolyásolják-e az aktuális keringési-légzőrendszeri és metabolikus jellemzők a sikeresebb versenyteljesítményt (VO_{2max} , VCO_{2max} , RER).

A motorozás technikájának elemzése, a verseny közbeni taktikai fegyelem, a versenytársak folyamatos követése, azok várható ívválasztására való megfelelő reagálás mellett kifejezetten fontos a versenyzők pszichofiziológiás jellemzőinek vizsgálata. Ezek együtt adhatnak választ arra, hogy mitől lehet sikeres valaki a terepmotorozásban.

HIPOTÉZISEK

1. Az antropometriai jellemzők közül fontos elem a szomatotípus meghatározása. Az antropometriai szomatotípus szinonimája lehet a fenotípusos morfológiai alkat. A morfológiai alkat kifejezetten fontos az általunk vizsgált sportág eredményessége szempontjából. Azt feltételezzük, hogy ezek közül is a centrális alkat járulhat hozzá legnagyobb mértékben az eredményes versenyzéshez.
2. A fent említett alkattípus esélyt jelenthet az eredményesebb versenyzéshez. Humánbiológiai szempontból ez azt jelenti, hogy a sikeresebb motorozás egyik fontos követelménye, a nagyobb sovány testtömeg részesedése a teljes testtömegeből. Azt feltételezzük, hogy az eredményesebb versenyzők nagyobb sovány testtömeeggel rendelkeznek, mint a kevésbé sikeres kortársaik.
3. A motocross természetes és mesterségesen épített terepen zajlik, számos akadály leküzdésével: emelkedők és lejtők, ugratások jelentenek komoly terhelést a motornak és a versenyzőnek egyaránt. A versenyző ül és/vagy áll a motorkerékpáron, és a motor végzi a munkát. A motorosnak azonban kormányoznia kell a motorkerékpárt, amely a 85-110 kg, ellentétben az általunk vizsgált versenyzők tömegével, akik (~60 kg) tömegűek. Gyorsan kell reagálni a motorkerékpár erőteljes és hirtelen mozgására, ami ügyességet, izomerőt és kitartást igényel. Ezek alapján feltételezzük, hogy a fent leírt feladatok eredményes végzéséhez kiváló minőségű és állapotú izomzatra van szükség, akár a felső, akár az alsó végtag állapotára gondolunk. A fittség mellett fontos szempontként kell kezelni az előbb említett végtagi nagy izmok szimmetrikus terhelhetőségét. Azt feltételezzük, hogy a laboratóriumi körülmények között vizsgált serdülő versenyzők felkar és alsóvégtag (közelítő - távolító) izomzata szimmetrikusan válaszol az egyszeri terhelés hatására, illetve a nemzetközileg jegyzett versenyzők alsó-és felsővégtag működésében a kapcsolat szignifikáns.
4. A motocrossban a pulzusszám általában nagyobb, mint az elméleti pulzusszám 80%-a és meglehetősen magas szinten tartják a verseny időtartama alatt. Azt feltételezzük, hogy a laboratóriumban mért maximális pulzusszámot több esetben is eléri a versenyző, akár szabad- és időmérő edzés, akár „éles” futamok során.
5. A terhelésélettani laboratóriumban teljes elfáradásig végzett vizsgálat során váltakozó időtartamú anaerob szakaszokat találtunk. Azt feltételezzük, hogy a két csoport légzési együtthatója (RER) közül az eredményesebb versenyzők átlagai szignifikáns mértékben nagyobbak, mint a hazai mezőnyben jegyzett kortársaiké.

6. Az első és a második futam közötti pihenő idő, alig két óra. A regenerálódási idő csoportonkénti átlagai ennél jóval nagyobb, akár a 3-4 szerese. Azt feltételezzük, hogy az intenzitás zónákban eltöltött idő eltolódik az alacsonyabb zónák javára a második futamban.
7. Az (IZOF) modell központi tétele, hogy minden egyes sportoló rendelkezik egy egyénileg optimális teljesítmény előtti sáv szélességgel (zóna/tartomány) a szorongás intenzitásában, amelyen belül a legjobb teljesítmény a legvalószínűbb. Azt feltételezzük, hogy a fent említett sáv szélesség szűkebb azoknál a versenyzőknél, akik eredményesebben (jobb helyezést értek el) szerepeltek a futamok során.
8. A sebesség a terepviszonyoknak megfelelően változik – hosszabb egyenesekben nagyobb, illetve kanyarokkal tűzdelt szakaszokban kisebb. Azt feltételezzük, hogy ezekkel egyidőben a pulzusszám mintázata is együtt változik a sebességgel, vagyis a pálya legnagyobb sebességű szakaszán, vagy azt követően a sportolók pulzusszáma is emelkedik/csökken a rájuk ható külső és belső erőhatások következtében.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Vizsgálati protokoll

A vizsgálat 2021-ben került elvégzésre, mely laboratóriumi-, valamint pályatesztek tartalmazott. Minden laboratóriumi tesztet a bajnokságok kezdete előtti utolsó hónapban, a versenyzők felkészülési időszakának végén végeztünk el. A motocross versenyzők egyszer látogattak el a laboratóriumba, ahol először az antropometriai jellemzőket rögzítettünk, majd a csípő-, és váll izomerejét mértük. Végül a keringési- és a légzőrendszer kapacitását vizsgáltuk futószalag-ergométeren a pulzusszám követésével, a tervezett protokoll szerint. A laboratóriumi vizsgálatokra délután 12:00 és 16:00 óra közötti napszakban került sor, és ugyanaz a vizsgáló csapat végezte, aki a pályateszt során is közreműködött. Azért ebben az időintervallumban került sor a laborvizsgálatokra, mert a résztvevők sportágspecifikus edzései, versenyei is döntően erre a napszakra tevődnek. A résztvevőket arra kértük, hogy a laboratóriumi vizsgálatot megelőző 24 órában tartózkodjanak az erőteljes testmozgástól, kipihenten érkezzenek, és az étkezési irányelveket tartsák be. A vizsgálatokat szakszerű bemelegítés előzte meg, és nyújtással fejeződtek be.

A vizsgálatba bevont személyek

Tizennégy magyar, elit motocross versenyzőt vontunk be a vizsgálatba. Antropometriai jellemzőik a következők voltak: életkor (Csop. 1 = 14.0 ± 2.3 éves), testmagasság (166.2 ± 6.3 cm), testtömeg (58.1 ± 5.1 kg), BMI (20.5 ± 1.7 kg/m²); életkor (Csop. 2 = 13.2 ± 2.2 év), testmagasság (150.3 ± 18.3 cm), testtömeg (51.4 ± 8.4 kg), BMI (20.1 ± 4.3 kg/m²). A vizsgáltak – mint ahogy leírtam – rendszeresen edzettek és versenyeztek, azért csupán a kutatás főbb céljait ismertettük velük, illetve a szülők beleegyező nyilatkozatot töltötték ki. Két csoportot hoztunk létre, Csop.1. (N=5 fő) – nemzetközi ranglistán szereplők és Csop. 2. (N=9 fő) – országos ranglistán szereplő fiatal motorosokat. A Csop. 1-es csoportot olyan versenyzők alkották, akik kisgyermekkoruk óta (5-7 éves koruk óta) motoroznak a

család segítségével. A Magyar Motorsport Szövetség hivatalos nyilvántartása alapján a vizsgálat évében az utánpótlás korú igazolt motocross versenyzők létszáma 83 fő volt, négy kategóriában (Mx50, Mx65, Mx85, MxWomen). Az általunk vizsgált sportolók az MX 85-ös géposztályban indultak, amiben összesen 32 fő igazolt versenyző volt az adott évben. Ebből a 32 versenyzőből összesen 20 fő nevezett a vizsgált versenyre, ebből 17 fő magyar sportoló volt. Ebben a kategóriában a külföldi versenyzőkkel együttesen 30 fő állt rajtgép mögé.

Összegezve ez azt jelzi, hogy az általunk vizsgált 15 fő 50%-os arányt jelent a teljes mezőnyt tekintve, a magyar versenyzők között pedig 88.24 %-ra terjedt ki a vizsgálat. A résztvevők mindannyian rendszeresen végeznek integratív- és sportágspecifikus edzéseket, személyre szabott, pulzuskontrollal ellenőrzött edzésterv alapján, valamint versenyeznek nemzeti és nemzetközi korosztályos, regionális és bajnoki szintű versenyeken. Megtalálhatók köztük a legeredményesebb junior korosztályos magyar bajnok, Junior Európa-bajnoki- és világbajnoki dobogós sportolók, valamint az amatőr szintű, kevésbé eredményes sportolók is. Sportágukat átlagosan 6.26 ± 3.4 éve űzik.

Etikai engedély

A kutatást az Egészségügyi Tudományos Tanács, Tudományos és Kutatási Etikai Bizottság (IV/3067-3/2021/EKU) iránymutatásai és irányelvei, valamint a Helsinki Nyilatkozatban leírtak szerint végeztük. Minden bevont résztvevő sportegyesületén keresztül a Magyar Motorsport Szövetség igazolt tagja. Önkéntes beleegyezését adta a vizsgálatban való részvételhez, míg a szülők aláírásukkal jelezték a beleegyezésüket.

A verseny szabályainak bemutatása

A pályateszt vizsgálatokat a Magyar Motorsport Szövetség országos bajnoki sorozatának nyitóversenyén végeztük az utánpótlás MX85-ös géposztályban. A verseny két egyenként 15 perc + 2 körös futamból állt, melyet egy délelőtti 15 perces szabadedzés és egy szintén 15 perces időmérő edzés előzött meg. A négy időfutam között eltelt pihenőidő legalább másfél óra volt. A rajtolás egysoros vonalból indul, a verseny győztese pedig az lesz, aki a két futam alapján a legtöbb pontot gyűjtötte. Amennyiben a két futam alapján pontazonosság fordul elő két, vagy több versenyző között, azé a jobb eredmény, akinek a második futameredménye erősebb.

A versenypálya méretei

A vizsgálatra a Pest megyei Piliscsév község Piliscsév Motorsport Centrum Hungary nemzeti és nemzetközi események lebonyolítására is alkalmas, FIM-regisztrált sportpályáján került sor. A versenypálya hossza: 1990 m, átlagos szélessége: 6-8 m, szintkülönbség: 30 m, ugratók száma: 14, kanyarok száma: 13, pálya felszíne: agyagos-, homokos föld, talajminőség: öntözött, optimális.

Pályatesztek

Időmérés, értékelés, eredménykészítés a versenyen

A verseny hivatalos időmérését egy hazai és nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező, az autó- és motorsport területén tevékenykedő időmérő csapat végezte a versenymotorokra rögzített transzponder/chip (jeladó) és a célvonalon elhelyezett fotocellás (0:00.001 pontosságú) jelrögzítő rendszer használatával. Az így kapott adatokat, köridőket, edzés és futam eredményeket dolgoztuk fel.

A versenyteljesítmény követése Polar Team Pro telemetrikus eszközzel

Az MX versenyzők egy hazai verseny, két-két egymást követő edzésein és futamaiban vettek részt. A versenyre a jelzett pályán került sor 2021 tavaszán. Az időjárási körülmények optimálisak voltak, és a versenyzők készültségi állapota hasonló volt. A pulzusszám (HR), sebesség (V) és a kádencia (K) mintázatokat a Polar Team Pro® rendszerrel (Polar Electro, Kempele, Finnország) rögzítettük. A rendszer egy mellkasi övből áll, amely egy érzékelőegységet (Polar H7 Bluetooth 4.0 intelligens mellkasi pánt) tartalmaz beépített EKG-elektrodákkal. Az eszköz 10 Hz-es integrált GPS-szel és 200 Hz-es MEMS mozgásérzékelővel rendelkezik. A készülékek egy állítható neoprén pánt segítségével minden versenyző mellkasának elülső részére került felhelyezésre az időfutamok előtt 30 perccel, így az időfutamokat megelőző készülődést (öltözködés, bemelegítés, felvezető kör) is már rögzítette a készülék. Ez az eljárás lehetővé teszi a 12 műhold csatlakoztatását és rögzítését, valamint a szoftverrel való szinkronizálást.

Pszichológiai kérdőív alkalmazása a versenyzéssel kapcsolatos, aktuális kognitív szorongásállapotról

A kutatás során az optimális működés egyéni zónái (IZOF) modell (Robazza et al., 2004) segítségével hét kérdést fogalmaztunk meg. Három kérdést a verseny előtt és négy kérdést a verseny után röviddel. A kérdésekre adott válaszokat 10-es skálán kellett megjelölni. A kérdőívet a versenyzők telefonjára töltöttük föl és annak segítségével végezték el a feladatot.

Szérum laktát mérések a verseny előtt és után

A laboratóriumban végzett terheléses vizsgálat és a verseny időfutamai előtt és után metabolikus válaszainak meghatározásához a vér laktát koncentrációját értékeltük. A vérmintákat (25 µl) az ujjbegyekből vettük heparinizált kapilláriscsövekbe, majd 1%-os nátrium-fluoridot tartalmazó (50µl) mikrócsövekbe vittük át. A laktátkoncentrációt elektro-enzimatikus módszerrel elemeztük egy (YSI 2300 Stat Analyzer, Yellow Springs Instruments, Yellow Springs, OH, USA) az első (F1) és a második (F2) versenyfutam előtt és után. A vér laktát koncentrációját mmol/L-ben fejeztük ki.

Laboratóriumban végzett vizsgálatok

Antropometria jellemzők és a testösszetétel meghatározása

Az antropometriai jellemzőket képzett ISAK-akkreditált szakértő végezte (1. szint) a Nemzetközi Kinantropometriai Társaság szabványosított eljárásai alapján, hitelesített, Sieber-Hegner-gyártmányú mérőeszközökkel (antropométer, 60 cm nyílástávolságú medencekörző, Holtain-féle tolómérő, előtéttel

ellátott acél mérőszalag, Lange bőrredőmérő kalipper). A testtömeg meghatározására digitális kijelzésű (a leolvasási pontosság: 0.1 kg) személymérleget használtunk. A szomatotípus (Heath & Carter, 1967) meghatározásához, 24 ponton adatokat vettünk fel a sportolók testfelszínén.

A testösszetétel vizsgálatot Seca mBCA 515- típusú bioimpedancia elvén működő analizátorral végeztük el.

A keringési – és a légzőrendszer jellemzőinek vizsgálata

A keringési- és légzőrendszer jellemzőit a Fehér Miklós Labdarúgó Akadémia Terhelésélettani Laboratóriumában végeztük Piston típusú műszerrel (EN ISO 13485:2016, Budapest, Magyarország). Az ergo-spirometriai vizsgálatokat a versenyszezon kezdete előtt végeztük, egy progresszív intenzitású protokollt követve az önkéntes kimerülésig, futópadon (Pulsar 4.0, h/p/Cosmos Sports & Medical GmbH, Nußdorf, Németország). A vizsgálat elvégzése során, a rögzített keringési és légzési jellemzőket felhasználtuk a Polar Team Pro kezdő profiljához (a versenyzők nyugalmi pulzusszám - HR_{rest}), a maximális pulzusszám (MP) és a két töréspont azonosításához (RCP, VT) a verseny közben rögzített adatok értelmezésében (Astrand & Rodahl, 1986).

A vizsgálat során rögzítettük a szívfrekvenciát (HR) (Garmin HRM3-SS. Garmin Ltd. Olathe. KS. USA) mellkasi adó és vevő segítségével. Követtük az oxigénfelvételt (VO_2) és a széndioxid leadását (VCO_2), valamint a két metabolit arányának változását (VCO_2/VO_2). A VO_{2max} értéke akkor elfogadható, ha legalább a következő három kritérium teljesül:

- (1.) A pulzusszám (HR) az utolsó percben meghaladja a vizsgált korábban már többféleképpen meghatározott maximális pulzusszámának (HR) 95%-át.
- (2.) A VO_{2max} kiegyenlítődik (plató) a futópad sebességének növelése ellenére, $VO_2 < 150$ ml O_2 (Brink-Elfegoun, 2007).
- (3.) A légzési gázcsere-arány (VCO_2/VO_2) elérte vagy meghaladta az 1.1-es értéket (Astrand & Rodahl, 1986), és a vizsgáltak a szóbeli bátorítás ellenére sem képesek folytatni a futást. A nyugalmi pulzusszámot (HR_{rest}) laboratóriumi körülmények között mértük a 20 perces ülő nyugalmi feltételek utolsó 5 perc adatainak átlagolásával.

Mind kétoldali comb- és felkarközelítő és távolító izmok erejének vizsgálata

A csípő és a kar izometriás erejét a „ForceFrame®” Strength Testing System (VALD Performance Pty Ltd., Brisbane, Ausztrália) készülékkel mértük egy feszes protokoll alapján (Impellizzeri et al., 2007; Kadlec et al., 2021). A végrehajtáshoz a résztvevőket arra kértük, hogy feküdjenek hanyatt a rendszer alá. Mindkét térd külső oldalát a párnázott terhelési cellára (100 Hz) helyezve 60° szögben (csípő 60° -ban behajlítva). A résztvevők először bemutatót kaptak a vizsgálatot végzőktől, majd bemelegítő gyakorlatot végeztek. A résztvevőknek először a csípő adductor (AD) izometrikus összehúzódását kellett végrehajtaniuk 5 másodpercig, majd 5 másodperces pihenőidő után az abductor izom (ABD) 5 másodperces izometrikus összehúzódását. A 45 másodperces pihenőidő után ugyanazt az eljárást megismételtük, az eredményeket az Ipad automatikusan elmentette. A csípő (ABD) és (AD) erejét

három kísérlet maximális csúcseréje (N) alapján határoztuk meg. Ezeket az értékeket ezt követően a jobb lábszár hossza (elülső felső csípőcsont és az oldalsó bokacsont közötti távolság) alapján ízületi nyomatékokra (N/m) alakítottuk át.

Statisztikai elemzés

A két csoport antropometriai, testösszetétel és kardiorespiratórikus, csípő és a kar izometriás erejének jellemzőit, illetve a versenyzők első és második futamban rögzített pulzusszám (HR), sebesség (V) és a kádencia (K), átlagai közötti különbséget kétmintás t-próbával hasonlítottuk össze. Hedges g' hatásnagyságot számoltunk a két csoport közötti átlagok különbségét vettük, majd az eredményt elosztottuk az összevont szórással. A statisztikai elemzések során az alfa rögzített szintje 0.05 esetén tekintettük statisztikailag szignifikánsnak az eredményt. Az 1. és 2. futam közötti különbséget körönként, személyenként (15 személy összehasonlítása – percentage difference): egy adott személy két futama közötti különbség %-ban kifejezve, körönként, vizsgáltuk. A szabadedzés - előtte és utána: „élvezet”, „feszültség”, „irányítás” jellemzőket (összetartozómintás nemparaméteres teszttel), Wilcoxon próbával elemeztük. A szabad- és az időmérő edzés, valamint a versenyfutamok közben rögzített maximális pulzusszám (MP) a maximális sebesség (M_{speed}) mediánok összehasonlítására varianciaanalízist (ANOVA) végeztünk. A két csoport kar-és láb izomerejének összehasonlítására Pearson-féle korrelációt alkalmaztunk. Az eredményes és kevésbé eredményes versenyzők affektív szorongás mintázatait és a két futam során rögzített lokomotorikus és mechanikai jellemzőit kétmintás t-próbával hasonlítottuk össze. A statisztikai elemzéseket IBM SPSS Statistics for Windows, Version 25.0 programmal végeztük (IBM Corp. Released 2017. Armonk, NY: IBM Corp.).

EREDMÉNYEK

Gyermek motocross (MX) versenyzők antropometriai és fiziológiás jellemzői

A nemzetközi (1. csoport) és a nemzeti (2. csoport) ranglistán szereplő MX-versenyzők között nem volt statisztikailag szignifikáns különbség az életkor ($t=0.61$, $p=0.559$) és a többi vizsgált antropometriai és fiziológiai jellemző között, kivéve a testtömegre vonatkoztatott izomtömeget és a sovány testtömeget $M\%-t$ ($t=1.761$, $p<0.001$); LMB ($t=2.034$, $p<0.000$) illetően. A vizsgált versenyzők alkattípusa „endomorfias – mezomorfi”, Ami azt jelenti, hogy a II. komponens a domináns, az I. és a III. komponens értéke között a különbség kevesebb, mint 0.5 egység. A versenyzők két csoportjának jobb-, és balláb távolító-közelítő izmainak maximális erejét összehasonlítva, szignifikáns különbséget egyik vizsgált jellemzőben sem találtunk. A teljesítmények szimmetrikusak jobb-, és balloldalon egyaránt.

Az első futam során (MX) a 1. csoport versenyzői szignifikánsan hosszabb ideig tartózkodtak a $HR_{(90-100\%)}$ intenzitás tartományban ($p=0.034$, $t=1.65$), és nagyobb maximális végsebességet értek el ($p=0.027$, $t=2.93$), mint a 2. csoport. Meglepő módon a második futam során a 2. csoport (MX) versenyzői szignifikánsan hosszabb ideig tartózkodtak a $HR_{(90-100\%)}$ intenzitás tartományban ($p=0.041$, $t=-1.53$) és szignifikánsan kisebb sprint távot teljesítettek ($p=0.002$, $t=2.68$). A maximális sebesség átlagok között nem találtunk szignifikáns különbséget. A két csoport laboratóriumban mért (Force Frame, Vald)

mindkét oldali comb-, és felkarközelítő és távolító izmok közül az első csoportban a jobb/bal kar ($r=0.991$, $p<0.001$); jobb/bal láb és távolító közelítő értékek ($r=0.998$, $p<0.002$) statisztikailag szignifikáns, nagyon magas (determinisztikus), pozitív kapcsolatot mutatnak. A második csoportban nem minden esetben van kapcsolat (közelítő több értékével nem mutat szignifikáns kapcsolatot), valamint a kapcsolatok kisebb erősségűek. A laboratóriumban elért élettani jellemzők (VO_{2max} , VCO_{2max} , O_2P , PO) és az MX versenyek során rögzített jellemzők (HR_{rest} , HR_{max} , $HR_{(70-80\%)}$, $HR_{(80-90\%)}$, $HR_{(90-100\%)}$, Seb_{max} , Seb_{avg} , Kádencia, Sprintek) közötti összefüggések tekintetében az első csoportban szignifikáns negatív korreláció volt a HR_{rest} és az O_2P ($r=0.975$, $p=0.005$), valamint a PO ($r=0.999$, $p<0.001$) átlagok között. Szignifikáns korrelációt találtunk továbbá a HR_{max} és a maximális oxigénfelvétel – VO_{2max} ($r=0.911$, $p=0.032$) között. A második csoportba tartozó MX versenyzők körében viszont csak egy kapcsolatot találtunk a $HR_{(70-80\%)}$ és az O_2P ($r=-0.673$, $p=0.047$) között.

A második futam során (F2) kapott eredményeket a laboratóriumi eredményekkel összehasonlítva hasonló kapcsolatokat találtunk az első csoportban, azaz szignifikáns pozitív korrelációt a nyugalmi pulzusszám (HR_{rest}) és a pulzustérfogat (O_2P) ($r=0.875$, $p=0.005$), valamint a teljesítmény (PO) ($r=0.897$, $p<0.001$) között. Szignifikáns korrelációt találtunk a $HR_{(70-80\%)}$ és a VCO_{2max} ($r=0.541$, $p=0.035$), valamint a $HR_{(90-100\%)}$ és a VO_{2max} ($r=0.853$, $p=0.005$) között. A kettesszámú csoport MX versenyzői közül csak a $HR_{(70-80\%)}$ mutatott szignifikáns kapcsolatot a VCO_{2max} értékével ($r=0.647$, $p=0.005$). A szérumlaktát-koncentráció különbségeit mutatja az első és a második csoport tekintetében, az első (F1) és a második futam (F2) után. Az F1 és F2 versenyfutamok előtt nem volt statisztikailag szignifikáns különbség az első és a második csoportok laktát – koncentrációjában (> 0.05). Az F1 és F2 után a delta-laktát nem mutatott statisztikailag szignifikáns különbséget az első és a második csoport [$t(12) = 2.074$, $p = 0.086$, illetve $t(12) = (-1.036)$, $p = 0.329$] között. Az első csoportban az SLL koncentrációja szignifikánsan nagyobb volt (3.8 mmol/L, $p = 0.028$] az F1 után, míg az SLL értékek között nem volt szignifikáns különbség az F2 előtt és után. A második csoportban az F1 előtti és utáni SLL-koncentrációk különbségei a szignifikancia határán ($p = 0.053$) voltak, 1.8 mmol/L értékkel. Az első csoporthoz hasonlóan a második csoportban sem volt szignifikáns különbség az SLL értékekben F2 előtt és után. Az SLL értékei is alacsonyabbak voltak mindkét csoportban a második verseny után.

Pulzusszám mintázat elemzése versenyhelyzetben

Az első futamban a három versenyző körönkénti pulzusszám százalékos átlagai a (92-100%), a második futamban (92-97%) között variáltak. A hetedik és a nyolcadik körben szignifikáns különbséget találtunk az első futam javára (1. futam/7 kör= 98.67 ± 2.52 -2. futam/7 kör= 94.00 ± 2.00); $p<0.005$; (1. futam/8 kör= 99.33 ± 2.08 – 2. futam/8 kör= 94.00 ± 3.46); $p<0.026$. A két futam átlagainak különbsége a hetedik körtől folyamatosan nő. A különbséget az első futamban rögzített jelentősen nagyobb értékek adják a második futamhoz képest. A sebesség átlagok között a harmadik, a kilencedik és a tizenegyedik körben jelentős a különbség. Az átlagok különbsége a harmadik és a kilencedik körben a második, míg a tizenegyedikben az első futam javára írható. A kádencia esetében az ötödik körig a második futamban

találtunk numerikusan nagyobb értékeket, majd pedig ez a trend ellentétes irányba változott. Szignifikáns különbséget a hetedik ($102.8 \pm 2.5 - 97.1 \pm 2.6$); $p=0.042$ és a tizedik körben ($100.0 \pm 1.5 - 102.5 \pm 1.8$); $p=0.013$ találtunk a futamok között. A verseny indításának pillanatában a pulzusszám a terhelés 68%-án állt. Jelentős szimpatikus hatás figyelhető meg. Röviddel az indulás után (másfél perccel) a pulzusszám a maximális értékhez képest a 97%-ra nő és ez az érték 3-7% között változik. Ezzel párhuzamosan nő a haladás sebessége, ami a hosszú egyenes szakaszokban a legnagyobb, míg a kanyarokban, emelkedőkön, közel a felére csökkenhet. A sebesség növekedése és csökkenése, nem jár együtt a pulzusszám jelentős ingadozásával. Az ingadozás mértéke $5-8 \text{ ütés} \times \text{perc}^{-1}$ között változik. A két futam pulzusszámai között 3-4% különbség látható az első futam javára a verseny feléig, majd pedig jelentős emelkedés figyelhető meg az első futam második felétől. Ettől a ponttól az első futam értékei meghaladják a 100%-ot, míg a második futam azonos szakasza 94-92% között változik.

A második versenyző pulzusszám mintázata hasonló az első versenyző értékeihez az első futamban, míg a második futamban a második versenyző értékei folyamatosan csökkentek, már a futam negyedik körétől. A harmadik versenyző az első futam elején a maximális pulzusszám 92% -át érte el, a harmadik körtől folyamatosan nőtt, egészen a 100%-ig. A hetedik körtől ismét csökkent a verseny végéig. A csökkenés nem volt jelentős $\sim 2\%$. A második futam kezdete kifejezetten magas pulzusszámmal kezdődött, majd viszonylag kiegyensúlyozott terhelésen folytatta, igaz enyhe csökkenéssel. Ami a két futam körönként számított sebesség mintázatát illeti, azok között a különbség minimális. Szinte minden esetben a második körben teljesített sebesség átlagok megelőzik az első körben teljesítetteket. A verseny közben rögzített mozdulatok átlagai elérik, sőt több esetben meghaladják 100 db-ot. Két jelentős visszaesést figyeltünk meg az első futam elején, a harmadik-negyedik körben, illetve a második futam közepén, a hatodik körben.

Szabadedzés- és versenypulzusszám mintázatok összehasonlítása

A „Polar Team Pro” telemetrikus eszközzel rögzített eredményeket alapján a szabadedzésen és az azt követő versenyen teljesített maximális pulzusszám átlagok között a különbség szignifikáns [$F(1;28)=4.732$; $p<0.038$]. Akár a mediánok, akár a kvartilisek közötti különbséget nézzük, a különbség közöttük ($\sim 8 \text{ ütés} \times \text{perc}^{-1}$) a versenyen teljesített átlag javára. A maximális sebesség átlagok csak numerikusan különböznek egymástól. Ha a (70-80%) és a (80-90%-os) intenzitás zónákban töltött időt nézzük, akkor a versenyt megelőző szabadedzésen tartózkodtak itt több időt a versenyzők. A (70-80%-os) intenzitás zónában a szabadedzéshez tartozó idő mediánja ($Me=234.5 \text{ sec.}$). Az első kvartilishez (Q1) tartozó érték (202.3 sec.), míg a hármashoz (Q3) tartozó (267.5 sec.). A verseny közben rögzített hasonló medián (179.2 sec.) volt. Hasonló eredményeket találtunk a (80-90%-os) zónában is. A (90-100%-os) intenzitás zónában azonban a két medián közötti különbség szignifikáns [$F(1;28) 5.203$; $p<0.030$]. A két helyzetben vizsgált sprintek száma szignifikánsan különbözik, nagyobb a versenyhelyzetben ($Me=197.7 \text{ db.}$), mint az azt megelőző szabadedzés alatt ($Me= 111.2 \text{ db}$); [$F(1;28)=22.113$; $p<0.0000$]. Ami a motorozás közben végzett mozgások számát (lovaglást) illeti a két

vizsgált helyzetben a mediánok közötti különbség itt is szignifikáns, [F(1;28)=8.766; p<0.0062)]. A két tevékenység közben teljesített átlagsebesség és a regenerálódási idő mediánjai közötti különbség mind a két jellemzőben szignifikáns. A szabadedzés ideje alatt (Me=23.12 km×h⁻¹), a verseny ideje alatt (Me=35.91 km×h⁻¹), [F(1;28)=13.60; p<0.0010)]. A regenerálódási idő a szabadedzés terhelését tekintve (Me=7.32h), a versenyterhelés pedig (Me=21.87h) számított a kipihenésre [F(1;28)=86.59; p<0.0000)].

A vizsgált versenynapon elvégzett pszichológiai kérdőív eredményei a versenyzéssel kapcsolatos aktuális affektív szorongásállapotról

A szabadedzés alatt a feszültséget szignifikánsan nagyobb arányban jelölték utána (U>E=75.0%); (Z= -2.136), p<0.033, mint előtte. Az élvezet és irányítás előtte, utána értékei nem szignifikánsak. Az élvezet nagyobb arányban volt jelen előtte, (U<E=62.6%), mint utána (U>E=25.0%). Ami az irányítást illeti, nagyobb arányban értékelték utána, mint előtte (U<E=62.5%). Az időmérő edzés az élvezet szignifikánsan nagyobb arányban jelenik meg utána, mint előtte (U>E=75.0%), (Z= -2.116), p<0.034. A feszültség és irányítás az időmérő edzés előtt, után nem mutatott szignifikáns különbséget. A feszültség nagyobb arányban volt jelen előtte, mint utána (U<E=50.0), míg az irányítás nagyobb arányban volt jelen előtte, mint utána (U<E=85.7). Az első futamban az egyik vizsgált pszichológiai elembe sem találtunk szignifikáns különbséget. Az élvezet nagyobb arányban volt jelen előtte, mint utána (U<E=71.4%), míg a feszültség nagyobb arányban részesedett utána, mint előtte (U>E=71.4%). Ami az irányítás jellemzőit illeti, nagyobb arányban volt utána, mint előtte (U>E=57.1%). A második futamban sem előtte, sem utána nem találtunk valódi különbséget egyik elembe sem. Az élvezetet ugyanolyan arányban vagy előtte, vagy utána értékelték nagyobbak, míg a feszültséget, amit ugyanolyan arányban vagy utána nagyobbak vagy változatlanok. Az irányítás nagyobb arányban jelenik meg előtte, mint utána (U<E=60.0%). Szignifikáns negatív kapcsolatot az első futamban az F1 előtte feszültség és a 70-80%-os intenzitás zóna átlagai között találtunk (r=-0.689); p<0.047. A második futamban szignifikáns kapcsolatot F2 utána stresszkeltő és a 70-80%-os intenzitás zóna átlagok (r=0.951); p<0.013, illetve az F2 előtte élvezet és a sprintek száma között találtunk (r=-0.912); p<0.002 negatív előjellel. A szabadedzés alatt a megkérdezett 8 versenyző közül az *élvezet*, mint pszichológiai elem csak két versenyző esetében nőtt. A *feszültség* esetében egy versenyző kivételével mindenkinél nőtt. Az *irányítás* hasonló mintázatú, mint a *feszültség*, a *stresszkeltő utána* elem, két versenyző kivételével negatív, három esetben jelentős csökkenést mutat. Az időmérő edzés során az élvezet, mint pszichológia elem szinte minden megkérdezett versenyző esetében jelentősen nőtt, igaz ez a stresszkeltő utána összetevőre is. Az irányítás összetevő egy versenyző kivételével kisebbnek ítélték utána, mint előtte. Az élvezet komponens az első futam tekintetében szinte minden versenyző esetében kisebb volt utána. A feszültség és a stresszkeltő elemek majdnem kivétel nélkül nagyobbak a verseny után, mint előtte, függetlenül az elért eredménytől.

A pszichológiai kérdőív (affektív szorongás) és az eredményesség (helyezések alapján), (F1-F2 futamokon elért helyezések) összehasonlítása

Az összes vizsgált versenyzőből kiválasztottuk azokat, akik mind a két futamban rajthoz álltak és befejezték a versenyt, így érvényes helyezést értek el. Futamként közel negyven versenyző áll rajthoz. A helyezettek közül eredményesnek minősítettük az első hat hely valamelyikét elérteket, illetve kevésbé eredményesnek, akik ezen felül értek célba. A fent leírtak alapján összehasonlítottuk a két csoport fiziológiás, lokomotoros és mechanikai jellemzőit. Szignifikáns különbséget találtunk az első futamban a maximális sebesség ($M^{(e)}=79.4\pm 7.6 - M^{(ke)}=65.1\pm 3.08$), $p=0.013$ az átlagsebesség ($M^{(e)}=38.2\pm 1.7 - M^{(ke)}= 33,8\pm 1.5$); $p=0.008$ és a sprint átlagok ($M^{(e)}=219.5\pm 5.0 - M^{(ke)}= 194.0\pm 5.6$); $p<0.000$ között, az eredményesebb csoport javára. A második futamban a sprint átlagok között ($M^{(e)}=224.7\pm 6.6 - M^{(ke)}= 195.0\pm 9.09$); $p=0.002$.

A HIPOTÉZISEKRE ADOTT VÁLASZOK

H1. Első feltételezésünk részben beigazolódott, hiszen az általunk vizsgált versenyzők alkattípusa „*endomorfiás - mezomorfi*”. Ebben az alkattípusban a II. komponens a domináns, de az I. komponens nagyobb, mint a III. Igaz, hogy a két alkattípus variáns között minimális a különbség, de a kettes komponens dominanciája érdekes lehet a testösszetétel szempontjából.

H2. A fent említett alkattípus esélyt jelenthet az optimális testösszetétel szempontjából. A bemutatott antropometriai adatok azt mutatják, hogy a nemzetközileg jegyzett versenyzők sovány testtömege (LBM) szignifikánsan nagyobb, mint a hazai mezőnyben sikeres kortársaiké, tehát a feltételezésünk igaznak bizonyult.

H3. A harmadik hipotézisben azt feltételeztük, hogy a vizsgált serdülő versenyzők – függetlenül a csoportba sorolástól – alsóvégtag (közelítő-távolító) izomzata szimmetrikusan válaszol az egyszeri terhelés hatására. Illetve a nemzetközileg jegyzett versenyzők alsó-és felsővégtag működésében a kapcsolat szignifikáns. A feltételezésünk első fele teljességgel beigazolódott, mivel az egyszeri terhelés válaszok mind a két csoportban szimmetrikusak voltak és az első csoportban a kapcsolatok determinisztikus, pozitívak voltak. A feltételezés második fele szintén bizonyítást nyert azzal a kiegészítéssel, hogy a hazai mezőnyben jegyzett versenyzők alsó- és felsővégtag működése közötti kapcsolat nem vagy kisebb erősségű kapcsolatot mutatnak.

H4. A motocrossban a pulzusszám általában nagyobb, mint az elméleti pulzusszám 80%-a és meglehetősen magas szinten tartják a verseny időtartama alatt. Azt feltételeztük, hogy a laboratóriumban mért maximális pulzusszámot több esetben is eléri a versenyző, akár szabadedzés, akár „éles” futamok során. Az általunk követett korosztályos magyar motocross bajnokságban a versenyzők a ~20 perces futam során <15 percet a 90-100%-os intenzitás zónában töltöttek. Tehát ez a feltételezésünk teljes mértékben beigazolódott.

H5. A terhelésélettani laboratóriumban teljes elfáradásig végzett vizsgálat során váltakozó időtartamú aerob – anaerob szakaszokat találtunk. A versenyek során rögzített pulzusszám mintázatok alapján is

azt találtuk, hogy szinte minden esetben átlépi az anaerob küszöböt és váltakozó mintázattal tartózkodnak ott. Azt feltételeztük, hogy a két csoport metabolikus háttere különbözik egymástól, vagyis a nemzetközileg jegyzett versenyzők légzési együtthatója ($RER=VCO_2/VO_2$) szignifikánsan nagyobb, mint a hazai mezőnyben jegyzett kortársaiké. Ez a feltételezésünk nem igazolódott be, mivel a két csoport metabolikus hányados átlagai nem különböznek egymástól.

H6. Az első és a második futam közötti pihenő idő, alig két óra. A regenerálódási idő csoportonkénti átlagai ennél jóval nagyobb, akár a 2-szerese ennek. Azt feltételeztük, hogy az intenzitás zónákban eltöltött idő eltolódik az alacsonyabb zónák javára a második futamban. A feltételezésünk beigazolódott, hiszen a két kritikus intenzitás zóna közül (4-es, 5-ös) jóval hosszabb időt töltöttek a versenyzők a 4-esben, mint az 5-ösben.

H7. Az (IZOF) modell központi tétele, hogy minden egyes sportoló rendelkezik egy egyénileg optimális teljesítmény előtti sáv szélességgel (zóna/tartomány) a szorongás intenzitásában, amelyen belül a legjobb teljesítmény a legvalószínűbb. Azt feltételeztük, hogy a fent említett sáv szélesség szűkebb azoknál a versenyzőknél, akik eredményesebben (jobb helyezést értek el) szerepeltek a futamok során. Feltételezésünk részben igazolódott be és inkább a második futamra igaz, mint az elsőre. Különösen a verseny előtti különböző intenzitású szorongás (a verseny fázisától és időszakától/szezonjától függően) és az önbizalom (szintén a verseny előtti szorongás intenzitásának) valamint az önbizalomnak a kontrollja (szintén a sportág kockázataival kapcsolatban) alapvető fontosságúnak tekinthetők egy olyan nagy sebességű sportágban, ahol a hiba súlyos sérülést okozhat a sportolónak, vagy karrierjének következményei lehetnek (Crundall et al., 2013; Dosil, 2005, DeMojà C. & DeMojà, G., 1986).

H8. Azt feltételeztük, hogy ezekkel egyidőben a pulzusszám mintázata is együtt változik a sebességgel, vagyis a pálya legnagyobb sebességű szakaszán, vagy azt követően a sportolók pulzusszáma is emelkedik/csökken a rájuk ható váltakozó erősségű külső és belső erőhatások következtében. A verseny kezdetén a pulzusszám a teljes terhelés 68%-a. Az elrajtolás után (másfél perccel) a pulzusszám a teljes terhelés 97%-a és ez az érték csak néhány százalékkal csökken vagy nő. A pálya hosszú egyenes szakaszában a legnagyobb a sebesség, míg a kanyarokban, emelkedőkön, közel a felére csökkenhet. A sebesség növekedése és csökkenése, nem jár együtt a pulzusszám jelentős ingadozásával. Az ingadozás mértéke 5-8 ütés $\times$ perc⁻¹ között változik. A nyolcas számú hipotézisben megfogalmazott feltételezésünk nem állja meg a helyét, elvetettük.

KÖVETKEZTETÉSEK

A doktori disszertáció igyekszik olyan eredményeket közvetíteni a szakemberek felé, melyek eredményesebbé tehetik a motocross versenyzőket és edzőiket a hazai és nemzetközi megmérettetéseken. Az eredmények ismeretében nyilvánvaló, hogy további kutatómunkára, bizonyítékokon alapuló (evidence-based) módszerek kidolgozására van szükség a sportolók magas színvonalú felkészítésének kialakításához, amelyek javíthatják a versenyeken nyújtott teljesítményüket. Kétségtelen, hogy a sportág jellegéből fakadóan a jövőbeni kutatásoknak törekedniük kell a

transzverzális- mellett, a longitudinális fiziológiai, pszichológiai és biomechanikai vizsgálatok gyakoriságára. Az eredmények mélyebb megértése érdekében a metabolikus, mentális, technikai- és izomrendszeri hatások nagyságrendjét, az antropometriai jellemzőkkel összefüggő igénybevétel nagyságát is vizsgálni szükséges a későbbi kutatások során. Az emberi komponens hatása a végső teljesítményre jelenleg kevésbé tanulmányozott terület, így a versenyteljesítmény javítása érdekében ezt is figyelembe kell venni.

ÚJ EREDMÉNYEK

1. Az általunk követett korosztályos magyar motocross bajnokságban a versenyzők a ~20 perces futam során <15 percet a 90-100%-os intenzitás zónában töltöttek. Fontos hozzátenni, hogy ez az intenzitás zóna a légzési kompenzációs pont (RCP) és a terhelés csúcsához közeli (~Peak HR) szakasz. Ez a terhelési mintázat új eleme a disszertációnak, kifejezetten azért, mert segítséget nyújt a felkészítő csapatnak a versenyek terhelési tervezésében.
2. Az (IZOF) modell központi tétele, hogy minden egyes sportoló rendelkezik egy egyénileg optimális teljesítmény előtti sáv szélességgel (zóna/tartomány) a szorongás intenzitásában, amelyen belül a legjobb teljesítmény a legvalószínűbb. Ezt a pszichológia evidenciát felismertük és ezek alapján tudunk versenyzőket azonosítani, az eredményesség/eredménytelenség és az affektív szorongás szintjei alapján.

PUBLIKÁCIÓS LISTA

Folyóiratcikkek

Kerner László, Katona, Zsolt Bálint, Suszter, László, Barthalos István, Ihász, Ferenc, Podstawski, Robert (2024) Anthropometric and Physiological Characteristics of Young Elite Hungarian Motocross Riders in Motocross Competitions PHYSICAL ACTIVITY REVIEW 12:1pp. 47-58., 12p.

Ihász, F; Alföldi, Z; Soós, I; **Kerner, L** Sorozatterhelés elemzése elit evezősök körében MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 24: 102p. 60 (2023).

Kerner László, Katona, Zsolt Bálint, Ihász Ferenc (2023) Pulzusszám mintázat elemzése versenyhelyzetben, serdülőkorú motocross (MX) versenyzők körében. MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 24:4 (104) pp. 39-46., 8 p.

Katona Zsolt, **Kerner László**, Alföldi Zoltán, Soós Imre, Ihász, Ferenc Fizikai aktivitás, nyugalomban töltött idő és jóllét érzés a magyar középiskolások körében a covid-19 második és harmadik hulláma során elrendelt távoktatási időszakban In: N., Tóth Ágnes; Koós, Ildikó (szerk.) Kutatások a COVID-19 pandémia idején Szombathely, Magyarország: Savaria University Press (2021) 69 p.pp. 31-42.12p.

Katona Zsolt Bálint, Takács Johanna, **Kerner László**, Alföldi Zoltán, Soós Imre, Gyömörei Tamás, Podstawski Robert, Ihász, Ferenc (2021) Physical Activity and Screen Time among Hungarian High School Students during the COVID-19 Pandemic Caused Distance Education Period INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL RESEARCH AND PUBLIC HEALTH18:24 Paper:13024, 11p.

Katona Zsolt Bálint, **Kerner László**, Ihász, Ferenc Fizikai aktivitás és jóllét érzés a magyar középiskolások körében a távoktatás időszakában MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE22: 91p. 67 (2021).

Alföldi Zoltán, Katona Zsolt, Suszter László, Kósa Lili, Pergel László, **Kerner László**, Ihász Ferenc

Kiválasztási kritériumok vizsgálata utánpótláskorú evezős leányok és fiúk körébe MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 21:88pp. 3-10., 8 p. (2020).

Idézhető konferencia absztraktok

Katona Zs, Forrás F, Kósa L, Alföldi Z, Soós I, **Kerner L**, Gyömörei T, Ihász F. (2021) Dynamic lower limb power development by core stabilization and interventional strength exercises In:2nd Virtual Conference on Physiotherapy, Physical Rehabilitation & Sports Medicine pp. 23-23.1 p.

Katona Zs B, **Kerner L**, Soós I, Ihász F Physical activity and feeling of well-being among Hungarian high school students during the distance education period due to Covid-19pandemic In: Csizsár, Beáta; Hankó Csilla, Kajos, Luca Fanni; Mező, Emerencia (szerk.) Medical Conference for PhD Students and Experts of Clinical Sciences 2021: Book of Abstracts Pécs, Magyarország: Doctoral Student Association of the University of Pécs (2021) 128 p. 47-47., 1p.

Kerner L, Kósa L, Ihász F Motocrossozók élettani tulajdonságai, versenyterhelés folyamán MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 22:93 (5) pp. 21-21.,1 p. (2021).

Kerner László, Katona Zsolt Bálint, Ihász, Ferenc Középiskolások fizikai aktivitás változásának régiók szerinti vizsgálata a távoktatás idején MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 22:3p. 68 (2021)

Alföldi Z, Soós I, Katona Zs, Suszter L, Kósa L, **Kerner L**, Ihász F Magyar evezős utánpótlás válogatott sportolók antropometriai és teljesítményélettani vizsgálata X. Tudományos Fórum, Pécs. 2020. október 20-21, előadás

Alföldi Z, Boda Ujlaky J, Katona Zs. B, Suszter L, Kósa L, **Kerner L**, Ihász F, Tóth L Egészségtudatos viselkedés és testedzés tudatosság vizsgálat a távolléti testnevelés oktatás során a Nyugat magyarországi általános- és középiskolás tanulók körében MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 21:87pp. 13-13.,1 p. (2020).

Katona Zs, Alföldi Z, Soós I, Suszter L, Kósa L, **Kerner L**, Ihász, F Utánpótlás válogatott evezősök antropometriai és evezésmechanikai jellemzői, versenyhelyzetben (2020) X. Tudományos Fórum, Pécs. 2020. október 20-21., előadás.

Katona Zsolt Bálint, Alföldi Zoltán, Boda Ujlaky Judit, Suszter László, Kósa Lili, **Kerner László**, Ihász, Ferenc, Tóth, László Health-conscious behaviour and exercise awareness study in distance physical education among secondary school students in West Hungary In: Csizsár, B; Hankó, Cs; Kajos, L F; Kovács, O B; Mező, E; Szabó, R; Szabó-Guth, K (szerk.) IX. INTERDISZCIPLINÁRIS DOKTORANDUSZKONFERENCIA 2020 ABSZTRAKT KÖTET: 9th INTERDISCIPLINARY DOCTORAL CONFERENCE 2020 BOOK OF ABSTRACTS Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzat (2020) 384 p. pp. 61-61.

Kerner L, Alföldi Z, Katona Zs, Soós I, Ihász F Az ügyességi terepmotorkerékpározás néhány terhelésélettani érdekessége versenyterhelés hatására (Pilot study) (2020) X. Tudományos Fórum, Pécs 2020. október 20-21, előadás.

Kerner L, Alföldi Z, Kósa L, Katona Zs, Ihász F, Tóth L Az online testnevelés hatásvizsgálata 8. osztályos tanulók körében a COVID-19 világjárvány időszaka alatt MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE21: 87pp. 24-25., 2 p. (2020).

Kerner L, Bauer R, Ihász F A Superenduro GP budapesti fordulójának néhány terhelésélettani vonatkozása MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 21:3 (85) pp. 60-60., 1 p. (2020).

Soós I, Gyagya A, Alföldi Z, Katona Zs, **Kerner L**, Ihász F Fiziológiás jellemzők hatása az eredményességre, labdarúgásban (2020) PTE ETK Egészségtudományi Doktori Iskola és az MTA TAB Egészségtudományi Munkabizottság X. TUDOMÁNYOS FÓRUMA MS. TEAMS online platform 2020. november 20.

Kerner L, Forsthoffer T, Szigeti A, Hegedűs H, Koltai M Magyar élvonalbeli motocross versenyzők reakcióidejének alakulása versenyterhelés hatására MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 17:2 (66)pp. 40-41., 2 p. (2016).